

SKIRTINGOS BOTANINĖS SUDĖTIES GANYKLINIŲ ŽOLYNŲ DERLIUS IR JO PAŠARINĖ VERTĖ

Džena Zableckienė¹, Bronislava Butkutė²

¹Lietuvos žemdirbystės instituto Kaltinėnų bandymų stotis, LT-75451 Kaltinėnai, Šilalės rajonas;
tel. (8~449) 5 71 41, faks. (8~449) 5 72 42; el. paštas: kaltbs@kaltbs.lzi.lt

²Lietuvos žemdirbystės institutas, Cheminių tyrimų laboratorija, LT-58344 Akademija, Kėdainių rajonas;
tel. (8~347) 3 41 75, faks. (8~347) 3 70 96; el. paštas: brone@lzi.lt

Santrauka. Bandymas atliktas 1999–2004 metais Lietuvos žemdirbystės instituto Kaltinėnų bandymų stotyje, kalvos šlaite įrengtame lauke, sąlyginai rūgščiaje vidutinio sunkumo priemolio pasotintame glėjiškame balkšvažemyje *Eutric Albeluvisols*, kurio sudėtis tokia: pH_{KCl} 5,5; judriųjų P_2O_5 ir K_2O – atitinkamai 136 ir 115 mg/kg^{-1} . Auginti ganymui skirti mišrūs žolynai.

Žolių mišinio variantai tokie: 1. baltieji dobilai – 60 proc.+pievinės miglės ir daugiametės svidrės – po 30 proc.; 2. raudonieji dobilai – 60 proc.+pievinės miglės ir daugiametės svidrės – po 30 proc.; 3. baltieji ir raudonieji dobilai – po 30 proc., pievinės miglės ir daugiametės svidrės – po 20 proc.; 4. baltieji ir raudonieji dobilai – po 30 proc., daugiametės svidrės – 40 proc.; 5. daugiametės svidrės ir pievinės miglės – po 50 proc., N_{240} ; 6. daugiametės svidrės ir pievinės miglės – po 50 proc. Žolynų mišiniai buvo sudaryti iš lietuviškų veislių: baltųjų dobilų ‘Sūduviai’, raudonųjų dobilų ‘Arimaičiai’, daugiamečių svidrių ‘Veja’ bei pievinių miglių ‘Danga’. Žolynai kiekvienų metų pavasarį tręšti fosforo ir kalio trąšomis ($P_{60}K_{60}$). Penkto varianto varpiniai žolynai tręšti metine norma – N_{240} , po N_{60} pavasarį ir nuganius pirmą, antrą ir trečią kartą. Žolynai priaugliu nuganyti 3–5 kartus per sezoną. Vidutiniškai per penkerius žolynų naudojimo metus baltųjų dobilų ir varpinių žolynų derlius buvo bemaž toks pat, kaip grynų varpinių be azoto trąšų (5,05–5,08 t/ha). Geriausiai ir stabiliausiai derėjo grynai varpiniai žolynai, tręšti N_{240} . Iš mišrių žolynų visais naudojimo metais didžiausiu – 3,10–11,41 t/ha – derliumi išsiskyrė trinaris mišinys, sudarytas iš baltųjų, raudonųjų dobilų ir daugiamečių svidrių. Dėl gamtinių sąlygų įtakos žolynų derlingumas įvairavo. Mišrių žolynų derlius patikimai (99 proc.) koreliavo su kritulių kiekiu. Vertinant žolynus pašaro kokybės aspektu, visi jie tenkino produktyvių galvijų poreikius. Visų netręštų žolynų derliaus kokybė buvo tokia pati, o išsiskyrė azotu tręštas varpinių žolynas. Visų pašaro kokybės komponentų derlius buvo didžiausias azotu tręštame daugiamečių svidrių ir pievinių miglių žolyne, o dobilų ir varpinių žolynuose pranašesnis buvo baltųjų ir raudonųjų dobilų mišinys su daugiametėmis svidrėmis.

Raktažodžiai: mišrūs žolynai, ganymai, sausųjų medžiagų derlius, pašarinė vertė.